

A HATÁROZATLAN ÉS ÁLTALÁNOS NÉVMÁS

6. osztály

Készítette: Kormányos K. Gyöngyi

Házi feladat ellenőrzése

6. osztályos nyelvtankönyv: 91. oldal

1. feladat: Csoportosítsuk a vonatkozó névmásokat aszerint, hogy milyen szófajt helyettesítenek!

MEGOLDÁS

FŐNÉVIEK	MELLÉKNÉVIEK	SZÁMNÉVIEK
aki	amilyen	ahány
amely	amekkora	ahányadik
ami	_____	amennyi

Aki vagy amely? Javítsd ki a nyelvhelyességi hibákat!

A vállalat, **aki** eddig jól működött, most nehézségekkel küzd.

Helyesen: A vállalat, **amely** eddig jól működött, most nehézségekkel küzd.

Ne fuss olyan szekér után, **aki** nem vesz fel!

Helyesen: Ne fuss olyan szekér után, **amely** nem vesz fel!

A HATÁROZATLAN NÉVMÁS

Figyeljétek meg az alábbi beszélgetést!

- Ma délelőtt keresett **valaki**.
- Nem mutatkozott be?
- Nem, de úgy gondolom, hogy **valamilyik** osztálytársad.

Kért, hogy adjak át neked **valamit**.

- Mi van a csomagban?
- Azt hiszem, **néhány** CD. Annyit mondott, hogy **valamilyen** iskolai ünnepségre készültek.

A HATÁROZATLAN NÉVMÁS

A kiemelt szavak azt fejezik ki, hogy a közlésben előforduló személyt, dolgot, tulajdonságot, illetve mennyiséget nem tudjuk vagy nem akarjuk megnevezni.

Ezeket a szavakat nevezzük

határozatlan névmásnak.

Főnevet helyettesítő	Melléknevet helyettesítő	Számnevet helyettesítő	Határozó- szót Helyette- sítő Hely	Határozó- szót Helyette- sítő Idő	Határozó- szót Helyettesítő Egyéb körülmény
valaki	valamilyen	valahány	valahol	valamikor	valahogyan
valami	valamelyik	vala- mennyi	vala- honnan	vala- meddig	valamiképp
némelyik	valamiféle	vala- mekkora	valahová	valaha	némileg
	némely	néhány	valamerre		némiképp
	némi		néhol		

AZ ÁLTALÁNOS NÉVMÁS

De ki hallgatja az éjjeli bakter kántálását? **Senki.** Hiszen éppen azért kántál, mert más **mindenki** alszik.

Így aztán nem vett **senki** tengelicét, az emberek csak legyintettek: úgyis hallani ilyesmit akármelyik fáról-s miféle kincs az, amihez **bárki** hozzájuthat. (Mészöly Miklós: Gyigyimóka)

AZ ÁLTALÁNOS NÉVMÁS

Az imént kiemelt szavak szintén névmások. A határozatlan névmásokhoz hasonlóan ezeknek a jelentése is határozatlan, de emellett általános érvényű is.

Az általános névmás valamennyi személyre, dologra, akármilyen tulajdonságra vagy mennyiségre utal.

Főnevet Helyettesítő	Melléknevet helyettesítő	Számnevet Helyettesítő	Határozó- szót helyette- sítő Hely	Határozó- szót helyette- sítő Idő	Határozó- szót helyette- sítő Egyéb körülmény
---------------------------------	-------------------------------------	-----------------------------------	---	--	--

mindenki	mindenféle mindegyik	mind	minden- hol	minden- kor	minden- hogyan
bárki	bármelyik	mind- ahány	minden- hová	mindig	minden- képpen
bármi	bármilyen	bár- mennyi	bárhol	bármikor	bárhogy
akármi	akármilyen	akár- mennyi	bárhová	akármikor	sehogy
senki					
semmi		semennyi			

Jó, ha tudod!

A **valamennyi** és a **valahány** névmás egyaránt lehet határozatlan és általános névmás is.

Maradt **valamennyi** pénzed?- Határozatlan névmás

Valamennyi pénzemet elköltöttem.- Általános névmás

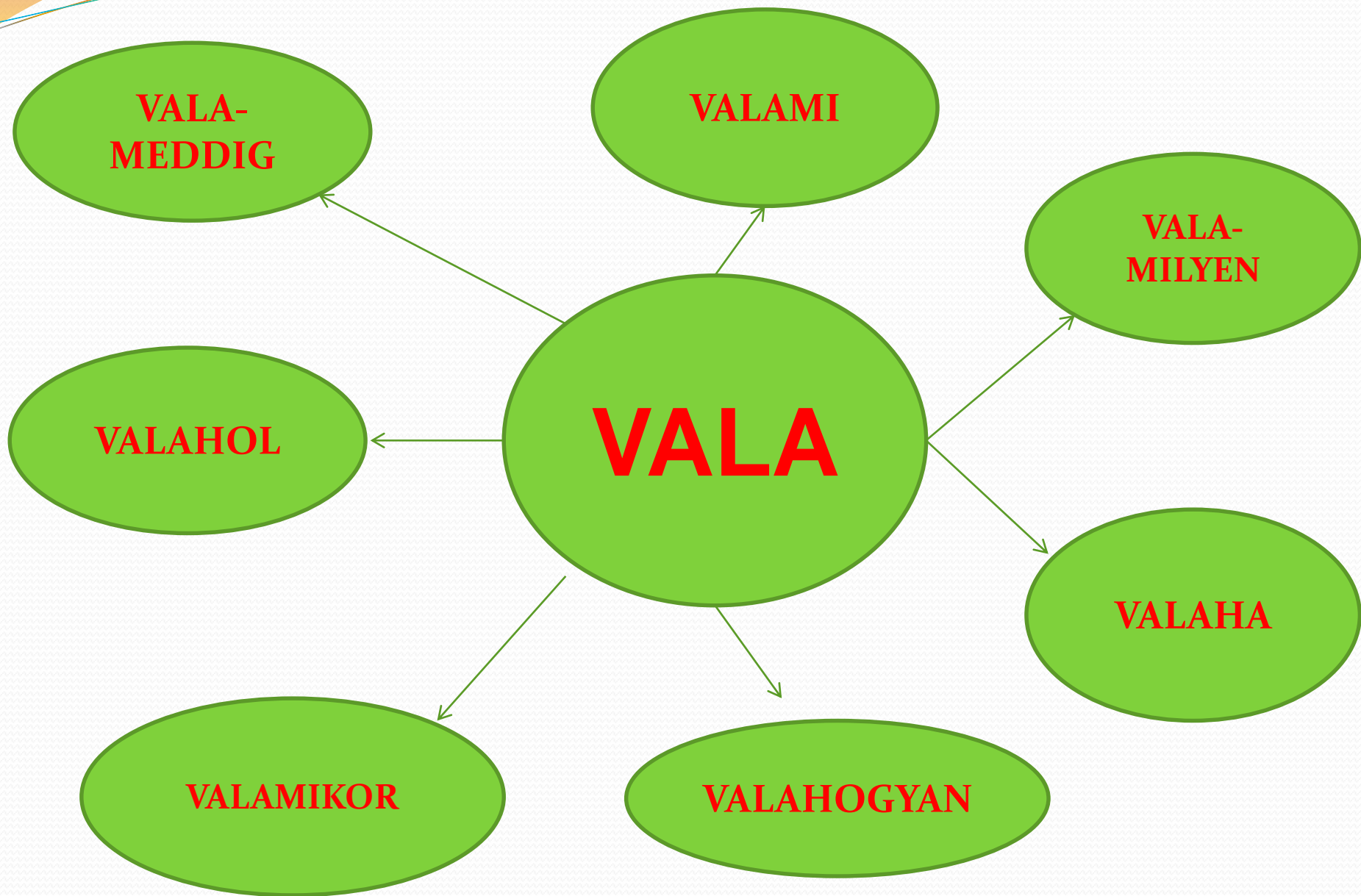
Helyesírási tudnivalók

Egybeírjuk: **akármelyik, bármi, mindenki, valamennyi** névmásokat.

A **semmi, semmiféle** és **semmilyen** névmásban az **m**-met hosszan ejtjük, és betűkettőzéssel írjuk.

A tagadó névmást és az utána álló **sem, se** módosítószókat nem írjuk egybe: **senki sem, semmi sem.**

Feladat:

Készíts a füzetedbe két pókhálóábrát az előbbi feladat, kép mintájára, amelyek közepén egy tetszőlegesen általad választott határozatlan és általános névmás előtagja szerepel, a pókháló csúcsán pedig öt-hat ebből létrejött névmás.

Ezt követően 4 általatok kiválasztott névmással alkossatok mondatot szintén a füzetbe leírva.

Feladat

Rendezhettek páros versenyt is a képernyő előtt ülve. Felhívod a barátodat, messengeren, és párban versenyt tudtok szervezni. Egy általatok ajánlott határozatlan vagy általános névmás előtagját mondod a barátodnak, neki pedig 30 másodperc alatt minél több névmást kell összegyűjtenie az adott előtaggal. És fordítva is oldjátok meg ugyanezt a feladatot.

Ajánlott linkek a témával a tananyaggal kapcsolatban:

<https://prezi.com/5sc15jyub29k/hatarozatlan-es-altalanos-nevmas/>

<https://www.youtube.com/watch?v=O8IqOazp0IY>

HÁZI FELADAT

6. osztályos nyelvtankönyv

Rajslí Iлона-Kávai Bózsó Ildikó:

Gyakorló nyelvtan

oldalszám: 92-94. oldal

92. oldalon: 2. feladat, 3. feladat

93. oldalon: 2. feladat

94. oldalon 3. feladat

KÖSZÖNJÜK A FIGYELMET!

